

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЗУНУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «ФКЕПІТ ЗУНУ»

Василь МАРТИНЮК

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітньо-професійна програма: «Право»

Циклова комісія юридичних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні (год.)	Самостійна робота	Загальний обсяг годин	Екзамен / залік
Денна	IV	7,8	41	52	87	180	Залік, екзамен

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 08 «Право», спеціальності 081«Право», затвердженої Педагогічною радою ФКЕПІТ ЗУНУ «26» серпень 2020 р.

Робоча програма складена викладачем Багрій І.П.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридичних дисциплін, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Голова циклової комісії

Ірина БАГРІЙ

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО”**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
	Галузь знань: 08 «Право» Спеціальність: 081 «Право»	Нормативна
Кількість змістовних модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Право»	Рік підготовки: <i>четвертий</i> Семестр: <i>сьомий, восьмий</i>
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції: <i>41 год.</i> Практичні заняття: <i>52 год.</i>
Загальна кількість годин – 180		Самостійна робота: <i>87 год.</i>
		Вид підсумкового контролю: <i>Залік – 7 семестр</i> <i>Екзамен – 8 семестр</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни "Господарське право" є ознайомлення здобувачів із теоретичними основами даної галузі права, досягнення всебічного глибокого розуміння природи і сутності господарсько-правових відносин, підготовка до практичної діяльності, формування системи знань з правового регулювання господарської діяльності, правового регулювання господарювання у різних специфічних галузях народного господарства.

Вивчення здобувачами основних положень господарського права дасть їм змогу опанувати інші фундаментальні дисципліни, допоможе сформулювати їх правильне правове мислення, потрібне для ефективної практичної діяльності в умовах сучасної ринкової економіки України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Господарське право» :

- опанування та засвоєння здобувачами теоретичних знань щодо основних понять та інститутів господарського права (господарська діяльність, господарські відносини, суб'єкти господарських відносин, господарські зобов'язання, господарські договори, господарська відповідальність, антимонопольно-конкурентне регулювання, банкрутство, правові режими господарювання в окремих сферах, галузях економіки, на певних територіях, в особливих умовах тощо);

- формування у здобувачів практичних навичок щодо: 1) самостійного вивчення і використання актів господарського законодавства та літератури з господарського права; 2) самостійного розв'язання проблем, що виникають в процесі застосування господарського законодавства; 3) розробки правових документів, що використовуються в практичній юридичній діяльності (установчих та внутрішніх документів господарських організацій, договорів, претензій тощо).

У результаті вивчення навчальної дисципліни „Господарське право» здобувач повинен знати:

- тенденції розвитку господарського права в умовах економіки в Україні;
- зміст господарського права як комплексної галузі права;
- специфіку предмета правового регулювання;
- суб'єктів господарського права;
- правове становище підприємств різної форми власності;
- правовий статус господарських товариств;
- загальні засади майнових відносин у сфері господарювання;
- загальні положення щодо господарських зобов'язань;
- господарські договори;
- відповідальність у господарських правовідносинах;
- правове регулювання відносин у сфері господарювання;

вміти:

- використовувати отримані знання в практичній діяльності;
- вільно орієнтуватися всистемі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері господарювання;
- логічно викладати матеріал та аргументовано доводити свою думку на практичних заняттях;

-користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК3. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК4. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК8. Здатність розв'язувати актуальні питання у сфері юриспруденції.

СК10. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 5. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 9. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН 13. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН 15. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН 16. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні положення господарського права. Правове становище суб'єктів господарювання.

Тема 1. Поняття та джерела господарського права України. Основні засади господарської діяльності.

Господарське право як галузь права. Сутність і зміст господарського права. Принципи господарського права. Методи господарського права. Система господарського права. Розмежування господарського права від інших галузей права і їхня взаємодія.

Господарське право як галузь науки. Господарське право як навчальна дисципліна.

Система джерел господарського права України. Господарське законодавство, його система, ознаки та джерела. Поняття, ознаки та особливості господарського законодавства. Господарський кодекс України та його роль в господарській діяльності суб'єктів господарювання. Регулювання господарських відносин підзаконними нормативними актами. Роль судової практики для вдосконалення господарського законодавства. Міжнародно-правове регулювання господарських правовідносин.

Тема 2. Суб'єкти господарського права. Загальні положення.

Поняття та види суб'єктів господарського права. Правова природа господарської правосуб'єктності суб'єктів господарювання. Ознаки суб'єктів господарювання (підприємництва), їх характеристика. Поняття та види організаційно-правових форм суб'єктів господарювання. Права та обов'язки суб'єктів господарювання (загальні, спеціальні).

Поняття «утворення суб'єкта господарювання» як умови здійснення господарської діяльності. Поняття державної реєстрації як факту виникнення нового суб'єкта господарювання і завершення процесу його утворення. Етапи державної реєстрації, їх зміст. Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Поняття та способи (реорганізація, ліквідація) припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Тема 3. Правове становище підприємств.

Поняття та особливості правового регулювання статусу підприємств в Україні. Підприємство як організаційна форма господарювання та його характерні ознаки. Класифікація підприємств за різними критеріями. Організаційна структура підприємства.

Особливості управління підприємством. Правовий режим майна підприємства, джерела його формування. Особливості правового становища державних унітарних підприємств. Правовий статус державних комерційних підприємств. Правовий статус казенних підприємств. Поняття та особливості правового статусу комунальних (спільних комунальних) підприємств в Україні. Особливості правового становища підприємств колективної власності. Виробничий кооператив, їх види. Споживча кооперація. Підприємства споживчої кооперації. Підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Правовий статус приватних підприємств. Підприємство з іноземними інвестиціями та іноземне підприємство.

Особливості правового становища приватних підприємств.

Особливості правового становища підприємств колективної власності. Виробничий кооператив, їх види. Споживча кооперація. Підприємства споживчої кооперації.

Тема 4. Правове становище господарських товариств.

Поняття та особливості правового регулювання статусу господарських товариств в Україні. Характерні риси господарських товариств, їх зміст. Класифікація господарських товариств. Поділ господарських товариств на персональні товариства та об'єднання капіталів. Характерні риси персональних товариств та господарських товариств, що належать до об'єднань капіталів. Порядок створення господарських товариств. Органи управління господарських товариств та їх повноваження. Особливості правового становища повного товариства. Особливості правового становища командитного товариства. Особливості правового становища товариства з обмеженою відповідальністю. Особливості правового становища товариства з додатковою відповідальністю. Правовий статус акціонерного товариства, типи АТ. Акціонери товариства, їх права та обов'язки. Заснування АТ. Статутний капітал АТ. Органи АТ, їх компетенція та порядок діяльності.

Тема 5. Громадяни як суб'єкти господарювання. Особливості статусу інших суб'єктів господарювання.

Поняття та порядок реалізації права фізичних осіб на безпосереднє заняття підприємницькою діяльністю. Господарська правосуб'єктність фізичних осіб-підприємців. Ознаки фізичних осіб-підприємців, як суб'єктів господарювання. Організаційно-правові форми здійснення індивідуальними підприємцями господарської діяльності. Категорії фізичних осіб, яким заборонено (чи обмежено) займатись підприємницькою діяльністю. Особливості державної реєстрації утворення та припинення фізичних осіб-підприємців. Особливості банкрутства фізичних осіб-підприємців.

Особливості господарсько-правового статусу іноземних суб'єктів господарювання в Україні. Поняття та види організаційно-правових форм неприбуткових організацій. Господарсько-правовий статус громадських об'єднань та політичних партій як некомерційних суб'єктів. Правовий статус громадських та релігійних організацій, як некомерційних суб'єктів господарювання. Поняття благодійності, як некомерційної діяльності та благодійних організацій, їх види та типи. Господарсько-правовий статус кредитних спілок.

Товарна біржа як особливий суб'єкт господарювання.

Тема 6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.

Поняття правового режиму майна в сфері господарювання. Підстави виникнення майнових прав та обов'язків суб'єктів господарювання. Джерела формування майна суб'єктів господарювання, їх характеристика. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання. Особливості правового режиму комунального майна у сфері господарювання. Особливості правового режиму приватного майна у сфері господарювання. Поняття та види (форми) майна в сфері господарювання, їх господарсько-правова оцінка. Право власності як основне речове право у сфері господарювання. Організаційно-засновницькі повноваження власника. Право господарського відання. Право

оперативного управління. Додаткові титули закріплення майна за суб'єктами господарювання (довірча власність, право володіння, право користування).

Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання та господарські договори. Правова основа захисту економічної конкуренції. Господарсько-правова відповідальність.

Тема 7. Господарський договір як організаційно-правова форма господарських зв'язків.

Загальні положення про господарські зобов'язання. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Виконання господарських зобов'язань. Умови припинення господарських зобов'язань. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань. Поняття, ознаки та функції господарського договору. Класифікація господарських договорів за різними критеріями. Істотні умови господарського договору. Правові вимоги до змісту та форми господарського договору. Порядок укладання господарських договорів. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.

Поняття і призначення антимонопольного регулювання. Загальна характеристика законодавства про захист економічної конкуренції. Завдання, компетенція, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень.

Поняття, роль та основні принципи економічної конкуренції. Поняття недобросовісної конкуренції. Загальна характеристика видів недобросовісної конкуренції. Загальні засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Тема 9. Правове регулювання банкрутства в Україні.

Призначення та сфера застосування інституту банкрутства. Нормативно-правова характеристика банкрутства. Поняття і ознаки неплатоспроможності та банкрутства. Повноваження Державного органу з питань банкрутства. Арбітражний керуючий. Учасники справи про банкрутство.

Підстави (юридичні та фактичні) порушення провадження у справі про банкрутство. Банкрутство юридичних осіб. Порядок порушення провадження у справі про банкрутство.

Поняття та призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Санація боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування. Продаж майна боржника у справі про банкрутство. Відновлення платоспроможності фізичної особи. Відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Реструктуризація боргів боржника. Визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника.

Тема 10. Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.

Поняття захисту прав та законних інтересів учасників господарських правовідносин.

Поняття господарсько-правової відповідальності. Ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Принципи застосування господарсько-правової відповідальності. Юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання. Поняття форм господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків у сфері господарювання: поняття, склад та розмір, умови і порядок відшкодування. Штрафні санкції: поняття, розмір, порядок відшкодування. Оперативно-господарські санкції, їх види, підстави та порядок застосування. Адміністративно-господарські санкції, їх види та особливості застосування.

Змістовний модуль 3. Правове регулювання деяких окремих галузей економіки.

Тема 11. Особливості правового регулювання господарювання в окремих галузях економіки.

Загальні засади, що визначають особливості регулювання господарських відносин. Галузі й види господарської діяльності.

Поняття та ознаки господарсько-торгівельної діяльності. Види торгівлі: внутрішня та зовнішня торгівля. Форми господарсько-торгівельної діяльності та їх особливості. Особливості господарсько-торгівельної діяльності.

Поняття, ознаки і види фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Суб'єкти фінансової діяльності. Об'єкти фінансової діяльності. Окремі види фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Банківська діяльність та її особливості. Страхування у сфері господарювання. Законодавство про страхування у сфері господарювання. Суб'єкти страхової діяльності у сфері господарювання. Договір страхування та його зміст.

Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності. Правила ІНКОТЕРМС. Основи правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 13. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності.

Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Правові форми реалізації інвестиційної діяльності. Поняття іноземних інвестицій в Україні. Поняття та види іноземних інвестицій. Об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій. Форми здійснення іноземних інвестицій.

Поняття інноваційної діяльності. Види та форми інвестування інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності. Державні гарантії інноваційної діяльності. Правовий режим концесійної діяльності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин, в т.ч		
		Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права. Правове становище суб'єктів господарювання.				
1	Тема 1. Поняття та джерела господарського права України. Основні засади господарської діяльності.	2	4	6
2	Тема 2. Суб'єкти господарського права. Загальні положення.	4	4	6
3	Тема 3. Правове становище підприємств.	4	4	6
4	Тема 4. Правове становище господарських товариств.	4	4	7
5	Тема 5. Громадяни як суб'єкти господарювання. Особливості статусу інших суб'єктів господарювання.	2	4	6
6	Тема 6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.	4	4	7
Змістовний модуль 2. Господарські зобов'язання та господарські договори. Правова основа захисту економічної конкуренції. Господарсько-правова відповідальність.				
7	Тема 7. Господарський договір як організаційно-правова форма господарських зв'язків.	4	4	7
8	Тема 8. Правове регулювання економічної конкуренції.	2	4	7
9	Тема 9. Правове регулювання банкрутства в Україні.	4	4	7
10	Тема 10. Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання.	4	4	7
Змістовний модуль 3. Правове регулювання деяких окремих галузей економіки.				
11	Тема 11. Особливості правового регулювання	4	4	7

	господарювання в окремих галузях економіки.			
12	Тема 12. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	4	7
13	Тема 13. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності.	1	4	7
Разом		41	52	87

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА»

Змістовний модуль 1. Загальні положення господарського права. Правове становище суб'єктів господарювання.

Практичне заняття 1.

Тема №1. Поняття та джерела господарського права України.

Основні засади господарської діяльності.

Мета: визначити поняття господарського права, його місце у системі права України.

Питання для обговорення:

1. Господарське право як галузь права, наука і навчальна дисципліна
2. Сутність і зміст господарського права
3. Принципи господарського права
4. Джерела господарського права України
5. Основні засади господарської діяльності

Практичне заняття 2.

Тема №2. Суб'єкти господарського права. Загальні положення.

Мета: визначити поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та види суб'єктів господарського права
2. Права та обов'язки суб'єктів господарювання (загальні, спеціальні).
3. Індивідуальні підприємці як суб'єкти господарського права
4. Господарські організації як суб'єкти господарського права
5. Легітимація суб'єктів господарювання

Практичне заняття 3.

Тема №3. Правове становище підприємств

Мета: визначити поняття, ознаки та види підприємств

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та види підприємств
2. Правове становище державних підприємств
3. Поняття та особливості правового статусу комунальних унітарних підприємств
4. Особливості правового становища підприємств колективної власності. Види підприємств колективної власності
5. Правове становище приватного підприємства
6. Поняття об'єднання підприємств та організаційно-правові форми об'єднань підприємств.

Практичне заняття 4.

Тема №4. Правове становище господарських товариств

Мета: визначити поняття, ознаки, види та особливості діяльності господарських товариств.

Питання для обговорення:

1. Поняття та особливості правового регулювання статусу господарських товариств в Україні
2. Поняття та характерні риси господарського товариства

3. Правове становище товариств з обмеженою відповідальністю
4. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю
5. Правове становище повного товариства
6. Правове становище командитного товариства
7. Правове становище акціонерних товариств
8. Акціонери товариства, їх права та обов'язки

Практичне заняття 5.

Тема №5. Громадяни як суб'єкти господарювання. Особливості статусу інших суб'єктів господарювання

Мета: визначити господарсько-правовий статус громадян, іноземних суб'єктів господарювання, неприбуткових організацій.

Питання для обговорення:

1. Громадянин у сфері господарювання
2. Кредитні спілки у сфері господарювання
3. Особливості статусу благодійних та інших неприбуткових організацій у сфері господарювання
4. Поняття та значення біржової діяльності
5. Поняття, ознаки та класифікація бірж

Практичне заняття 6.

Тема №6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.

Мета: визначити суть правового режиму майна в сфері господарювання. Опрацювати право власності та похідні правові титули від права власності у сфері господарювання.

Питання для обговорення:

1. Поняття правового режиму майна в сфері господарювання
2. Джерела формування майна суб'єктів господарювання
3. Особливості правового режиму використання природних ресурсів у сфері господарювання
4. Використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності
5. Поняття та загальні засади здійснення корпоративних прав
6. Правовий режим цінних паперів у сфері господарювання

**Змістовий модуль 2. Господарські зобов'язання та господарські договори.
Правова основа захисту економічної конкуренції. Господарсько-правова відповідальність.**

Практичне заняття 7

Тема №7. Господарський договір як організаційно-правова форма господарських зв'язків.

Мета: виділити та обґрунтувати основні зобов'язальні відносини в сфері господарювання. Визначити поняття господарського зобов'язання та господарського договору, особливості укладання, зміни та розірвання господарського договору.

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та види господарських договорів
2. Функції господарського договору
3. Порядок укладання господарських договорів

4. Зміст господарського договору
5. Форма господарського договору
6. Належне виконання господарських договорів

Практичне заняття 8.

Тема №8. Правове регулювання економічної конкуренції.

Мета: обґрунтувати суть та призначення антимонопольно-конкурентного законодавства.**Питання для обговорення:**

1. Поняття, роль та основні принципи економічної конкуренції
2. Поняття недобросовісної конкуренції
3. Державне регулювання економічної конкуренції. Завдання, компетенція, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень
4. Правові засади державного регулювання економічної конкуренції
5. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства

Практичне заняття 9.

Тема №9. Правове регулювання банкрутства в Україні.

Мета: визначити поняття банкрутства, сторони у справі про банкрутство та підстави порушення справи про банкрутство.

Питання для обговорення:

1. Поняття та ознаки неплатоспроможності та банкрутства
2. Сторони у справі про банкрутство
3. Поняття та призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство
4. Процедура розпорядження майном боржника
5. Санація як спосіб відновлення платоспроможності боржника
6. Ліквідаційна процедура у справах про банкрутство
7. Відновлення платоспроможності фізичної особи

Практичне заняття 10.

Тема №10. Захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання. Господарська відповідальність учасників господарських правовідносин.

Мета: визначити поняття, функції, ознаки та види господарсько-правової відповідальності.

Питання для обговорення:

1. Поняття захисту прав та законних інтересів учасників господарських правовідносин
2. Поняття та функції господарсько – правової відповідальності
3. Види господарсько – правової відповідальності
4. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.
5. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання
 - 5.1. Штрафні санкції: поняття, розмір, порядок відшкодування
 - 5.2. Оперативно-господарські санкції, їх види, підстави та порядок застосування
 - 5.3. Адміністративно-господарські санкції, їх види та особливості застосування

Змістовний модуль 3.Правове регулювання деяких окремих галузей економіки.

Практичне заняття 11.

Тема №11.Особливості правового регулювання господарювання в окремих галузях економіки.

Мета:визначити особливості правового регулювання господарювання в окремих галузях економіки.

Питання для обговорення:

1. Загальні засади, що визначають особливості регулювання господарських відносин
2. Галузі й види господарської діяльності
3. Особливості господарсько-торговельної діяльності
4. Види торгівлі: внутрішня та зовнішня торгівля
5. Форми господарсько-торговельної діяльності
6. Особливості правового регулювання фінансової діяльності
- 6.1 . Фінанси і банківська діяльність
- 6.2. Страхування у сфері господарювання
- 6.3 Договір страхування та його зміст

Практичне заняття 12.

Тема №12. Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Мета:проаналізувати законодавство про зовнішньоекономічну діяльність.

Питання для обговорення:

1. Поняття, ознаки та види зовнішньоекономічної діяльності
2. Принципи зовнішньоекономічної діяльності
3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності
4. Правила ІНКОТЕРМС.
5. Основи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
6. Захист прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Практичне заняття 13.

Тема №13.Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності

Мета: проаналізувати законодавство про інвестиційну діяльність та інноваційну діяльність

Питання для обговорення:

1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності
2. Державне регулювання інвестиційної діяльності
3. Поняття, види, об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій
4. Поняття, види та форми інноваційної діяльності
5. Державне регулювання інноваційної діяльності
6. Договір комерційної концесії (франчайзинг) та його зміст

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Господарське право» здобувачі повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацьованні положень чинного господарського законодавства, навчальної і наукової фахової літератури, пошуку додаткової інформації на задану тематику, підготовку до виступу на практичних заняттях.

ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№теми	Тематика
1	Дослідити питання про розмежування господарського права від інших галузей права. Розкрити значення господарського права в системі права України. В чому полягають проблеми вдосконалення господарського законодавства? Дайте обґрунтовану відповідь.
2	Загальні права та обов'язки суб'єктів господарювання. Види суб'єктів господарського права. Види установчих документів (скласти зразки: статуту, засновницького договору).
3	Підприємець і держава. Організаційно-правові форми суб'єкта господарювання.
4	Здійснити порівняльний аналіз норм ЦКУ та ГКУ про господарські товариства. Здійснити порівняльний аналіз: поняття та характерні ознаки АТ та ТОВ і ТДВ.
5	Особливості правового статусу іноземних суб'єктів господарювання. Чи може фізична особа-підприємець бути визнана банкрутом? Відповідь обґрунтуйте.
6	Право власності як основне речове право у сфері господарювання. Навести та обґрунтувати відмінності між правом господарського відання та правом оперативного управління
7	Зміст та функції господарського договору. Порядок укладення, зміни та розірвання господарського договору.
8	Проаналізувати позитивні та негативні сторони монополізму на прикладах як вітчизняних, так і зарубіжних компаній. Правове регулювання діяльності природних монополій. Позитивні та негативні сторони монополізму.
9	Відновлення платоспроможності фізичної особи. Здійснити порівняння ліквідаційної процедури банкрута – юридичної особи та банкрута – фізичної особи підприємця.
10	Претензія до суб'єкта господарювання, що порушив господарські зобов'язання. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання. Строки реалізації господарсько-правової відповідальності.
11	Поняття та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Страхова діяльність (страхування) її ознаки та особливості.
12	Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Порівняти та проаналізувати визначення зовнішньоекономічної діяльності за ГК

	України і Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Особливості суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
13	Державне регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. Заходи щодо стимулювання інноваційної діяльності (позитивні, негативні); об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес передбачає проведення лекцій і практичних занять в тому числі з використанням мультимедійного проєктора та інших засобів навчання, самостійну роботу здобувачів, виконання ситуаційних завдань під керівництвом викладача та самостійно.

Мова викладання – українська.

У процесі викладання дисципліни «Господарське право» використовуються такі методи навчання як:

- словесні (пояснення, лекція, бесіда);
- наочні (мультимедійні файли, нормативно-правові акти, взірці установчих документів юридичних осіб, проекти договорів тощо);
- практичні (самостійна робота на занятті та позааудиторна діяльність);
- методи стимулювання обов'язку та відповідальності у здобувачів: переконання у значущості навчання, вимоги, вправи з виконання вимог, програмоване опитування;
- методи стимулювання інтересу до навчання: інтерактивні ігри, навчальні дискусії; створення ситуацій емоційно-моральних переживань; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості;
- за ступенем самостійної роботи здобувачів: методи взаємодії викладача та здобувача (бесіда, дискусія); методи самостійної роботи здобувачів (самостійна робота з книгою, нормативно-правовим актом, письмова робота, самостійна робота під керівництвом викладача);
- за особливостями навчально-пізнавальної діяльності здобувачів: пояснення, проблемний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, робота з нормативно-правовим актом;
- за джерелом інформації і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення); наочні (демонстрація).

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі із використанням засобів комп'ютерної техніки; практичні заняття; виконання самостійної роботи, вирішення правових ситуацій; робота в Інтернет, робота на платформах Zoom, Moodle.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає наявність трьох рубіжних атестацій (контролю) в межах загального обсягу годин і проведення підсумкового контролю у вигляді екзамену.

У процесі вивчення дисципліни «Господарське право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувачів:

- поточне опитування на практичних заняттях;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- директорська контрольна робота;
- екзамен підсумковий.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Господарське право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %:

7-й семестр (залік)

Рубіжна атестація №1	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№3)	Разом
25%	50%	25%	100%

8-й семестр (екзамен)

Рубіжна атестація №1	Директорська контрольна робота (№2)	Середній бал (№3)	Екзамен	Разом
20%	25%	15%	40%	100%

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка за 100-бальною шкалою / ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Рівень компетентності
90-100 A	Відмінно	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому високий рівень володіння теоретичними знаннями і практичними вміннями, відповідь його правильна, обґрунтована, повна, логічна, містить	

		аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння здійснювати зв'язок теоретичних занять з практичними і реалізувати міжпредметні зв'язки. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.	Високий (творчий) рівень
85-89 В	Дуже добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з несуттєвими неточностями, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки з окремих питань навчального матеріалу.	Достатній рівень
75-84 С	Добре	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється незначна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом і практичним вмінням з певними неточностями та недоліками, достатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.	
65-74 D	Задовільно	Оцінюється завдання, що містить відповіді в яких виявляється середній рівень володіння теоретичними знаннями, розуміння навчального матеріалу, а також практичних вмінь. Здобувач освіти в цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти та події, робити певні конкретні висновки, недостатньо проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, виявляє недостатній рівень поінформованості у практичному застосуванні.	Середній рівень
60-64 Е	Достатньо	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються мінімальні знання і розуміння навчального матеріалу, проте недостатньо вони глибокі та осмислені. Здобувач освіти на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, частково аналізує навчальний матеріал, проте при цьому робить неконкретні та неточні висновки, виявляє низький рівень поінформованості у практичному застосуванні.	

<p>35-5 FX</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, викладає його уривчастими реченнями, безсистемно, відсутні висновки, узагальнення. Під час відповіді здобувач освіти допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коригуючих запитань, рівень володіння теоретичними знаннями і практичним вмінням не задовольняє мінімальні критерії. Обов'язкове складання повторного екзамену, заліку.</p>	<p>Низький рівень</p>
<p>1-34 F</p>	<p>Незадовільно</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, у здобувача освіти відсутні елементарні як теоретичні знання, так і практичні вміння. Обов'язкове повторне вивчення навчальної дисципліни.</p>	<p>Незадовільний рівень</p>

10. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання при вивченні дисциплін освітньо-професійної програми фахової
передвищої освіти.

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Рівень компетентності
	Екзамен	Залік		
90-100	5 (відмінно)	Зараховано	A	Високий (творчий) рівень
85-89	4 (дуже добре)		B	Достатній рівень
75-84	4 (добре)		C	
65-74	3 (задовільно)		D	Середній рівень
60-64	3 (достатньо)		E	
35-59 (незадовільний рівень)	2 (незадовільно з можливістю повторного складання екзамену)	Незараховано (з можливістю повторного складання заліку)	FX	Низький рівень
1-34	2 (знезадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Незараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	X	Незадовільний рівень

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Господарське право» охоплює: тексти лекцій (паперовий та електронний варіант), плани проведення практичних занять (паперовий та електронний варіант), завдання для практичних занять, завдання для самостійної роботи та методичні вказівки до їх виконання, завдання для модульних робіт, тести для перевірки знань здобувачів, критерії оцінювання знань здобувачів, презентаційні матеріали, тощо.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Основний Закон України від 28 червня 1996 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
6. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
8. Про захист економічної конкуренції. Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-III. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
9. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>
10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
11. Про акціонерні товариства. Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
12. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю. Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
13. Про фермерське господарство. Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
14. Про ліцензування видів господарської діяльності. Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
15. Про кооперацію. Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text>
16. Смолин Г.В., О. А. Туркот, Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. – Львів: ЛьВДУВС, 2017. – 484 с. URL:<http://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1051/1/gosp%20pravo.pdf>

Базова:

1. Господарське право (Загальна частина) : підручник. За ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К. 2021. 448 с.

2. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник. д-р юрид. наук, проф. Б.В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2021. 314 с.
3. Вінник О. М., Шаповалова О. В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: навчальний посібник. За заг. ред. Вінник О. М. К.: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. 2020 . 295 с.
4. Господарське право : підручник для вищ. навч. закл. за ред. О.П. Подцерковного. 3-тє вид., допов. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 612 с.
5. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання). Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д.В., Будурова Г.М. Одеса : НУ "ОЮА". 2021. 166 с.
6. Господарське право : навч. Посібник. укл. А.А. Бутирський. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2020. 144 с.
7. Швидка Т. І. Господарське право: навч. посіб. 2-ге вид., допов. та переробл. Харків : Право. 2019. 134 с.
8. Вінник О.М., Шаповалова О.В. Господарське право в умовах цифровізації економіки : навчальний посібник. Національна академія правових наук України, Науководослідний інститут приватного права і підприємництва імені Ф. Г. Бурчака. Київ : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 313 с.
9. Господарське право. Особлива частина: підручник. М. С. Долинська, Г.В. Смолин, О. А. Туркот, Л. В. Хомко, Б. М. Гамалюк; за ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС. 2019. 536 с.
10. Господарське право : навч. практикум. кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О.С. та ін.] Дніпро: Видавець Біла К. О. 2021. 507 с.
11. Господарське право України : навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ: ЦУЛ, 2021. 223 с.

Допоміжна:

1. Антимонопольне конкурентне право України: навч. посіб. / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків. Київ: ЦУЛ, 2021. 174 с.
2. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України : станом на 2 верес. 2019 р. / А. В. Андрєєв, Е. В. Бабенко, С. В. Банах [та ін.] ; за заг. ред. С. О. Короєда. Київ: Професіонал, 2019. 400 с.
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: станом на 2 верес. 2019 р. / А. В. Андрєєв, Е. В. Бабенко, К. А. Бабенко [та ін.] ; за заг. ред. В. В. Галуцька. Київ: Професіонал, 2019. 744 с.
4. Беяневич О.А. Господарський договір та способи його укладення. Київ:, Наукова думка. 2020. 278с.
5. Деревянко Б. В., Туркот О. А., Прилуцька А. В. Захист прав суб'єктів господарювання: навчальний посібник / за ред. д-ра юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; 3-є вид., переробл. доповн.; НАПрН України, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва. Кам'янець-Подільський :ТОВ «Друк-Сервіс», 2022. 196 с. URL: <https://hozpravoreposit.kyiv.ua/bitstream/handle/>

6. Ментух Н.Ф. Правове становище органів управління лізингової компанії у формі акціонерного товариства. Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць. Випуск №4(20). 2019. С.99-105.
7. Ментух Н.Ф., Созанська Т.І. Врегулювання спору за участю судді в господарському судочинстві. Юридичний науковий електронний журнал. №5. 2019. С.101- 103. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/24.pdf.
8. Ментух Н.Ф., Братасюк О.Б. Правове становище товариств з обмеженою відповідальністю за законодавством України. Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць. Випуск № 1. 2021. С.66-74. URL: <http://app.wunu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/06/1-2021.pdf>.
9. Ментух Н.Ф. Правова природа договору комерційної концесії (франчайзингу). Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць. Випуск № 1. 2023. С.47-53. URL: <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/1-2023.pdf>
10. Ревенко Д. С. До питання організація суб'єктів некомерційної господарської діяльності. Цифрові трансформації України 2020: виклики та реалії : зб. наук. пр. НДІ ПЗІР НАПрН України № 1 за матеріалами круглого столу, 18 верес. 2020 р. Електрон. вид. Харків, 2020. С. 136–146. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Tezy_18_09_2020_25.pdf
11. Суц О.П. Правове становище комунальних корпоративних підприємств.// Територіальна громада – суб'єкт права комунальної власності : зб. тез наук. допов. і повідомл. наук. - практ. конф. вчених, практикуючих юристів, аспірантів та студентів, 11 груд. 2020 р. : тези допов. Харків : Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самовр., 2020. С.10-14. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/>

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Президента України.
URL: <http://www.president.gov.ua>
3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України .
URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Юридичний інтернет ресурс Протокол.
URL: <https://protocol.ua/ua/>
5. Інформаційно-правовий портал «Українське право». URL: <https://ukrainepravo.com/>
6. Офіційний веб-портал Конституційного суду України.
URL: <https://ccu.gov.ua/index.php>